

ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ

ΑΕΙΦΟΡΟΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΚΕΙΜΕΝΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

A.	ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ. ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΛΕΞΕΙΣ ΜΕ ΣΥΝΕΙΡΜΟΥΣ ΚΑΙ ΕΛΠΙΔΕΣ	1
B.	"ΑΕΙΦΟΡΟΣ" ΔΙΑΤΗΡΙΣΗΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΝΑΣ ΜΟΝΟΔΡΟΜΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΚΟΙΝΟ ΜΕΛΛΟΝ ΜΑΣ	3
Γ.	ΤΡΕΙΣ ΘΕΣΕΙΣ. ΠΕΝΤΕ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.	5
Δ.	"ΝΑ ΣΚΕΦΤΕΣΑΙ ΣΦΑΙΡΙΚΑ - ΝΑ ΔΡΑΣ ΤΟΠΙΚΑ"	7
Ε.	ΡΙΟ. ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΛΑΝΗΤΗ ΓΗ.	8
ΣΤ.	Η ΕΥΡΩΠΗ η ΗΠΕΙΡΟΣ ΜΑΣ	9
Ζ.	Η ΕΛΛΑΔΑ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟ	10
Η.	ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΚΑΙ ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ, ΟΙ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΑ.ΣΟ.Κ. ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	13
Θ.	ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΜΕ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ, ΤΗΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	14
Ι.	ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ - ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ	15
Κ.	ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΑΣΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΜΑΧΗ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΡΥΠΑΝΣΗΣ	19
Λ.	Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΥΣΗΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ	20
Μ.	ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗΣ	23
Ν.	ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΩΝ	24
Ξ.	SOS ΚΙΝΗΜΑΤΑ - ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑΤΑ	25

A. ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ. ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ ΛΕΞΕΙΣ ΜΕ ΣΥΝΕΙΡΜΟΥΣ ΚΑΙ ΕΛΠΙΔΕΣ

A1. Οι λέξεις Οικολογία, Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής αποκτούν κρίσιμη σημασία. Οι λέξεις αυτές με τους συνειρμούς τους μας οδηγούν σε κριτικές σκέψεις και σε έντονους προβληματισμούς για τις συσχετίσεις ανάμεσα στην ανάπτυξη, τη φύση, τον πολιτισμό και τον άνθρωπο, ανάμεσα στην οικολογία, την τεχνολογία και την κοινωνία.

A2. Δυστυχώς μέχρι τώρα μέσα από επικίνδυνες απλουστεύσεις και ιδεοληπτικές υστερίες περί "καλού και κακού" ΕΣΤΙΑΖΟΤΑΝ η προσοχή μας κάθε φορά, ΜΟΝΟ για τη <<ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΑΞΗ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ>> για τα <<ΠΟΛΙΤΙΚΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ>> και αποσιωπούσαμε τη <<ΓΕΩΦΥΣΙΚΗ ΤΑΞΗ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ>>, την "ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ ΤΑΞΗ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ". Αποσιωπούσαμε την ισορροπία και την Αρμονία της φύσης, την εξάντληση ή την αλλοίωση των φυσικών πόρων και των φυσικών θεμελίων της ζωής, την ποικιλότητα και τις ιδιαιτερότητες των πολιτισμών.

A3. Κάθε μέρα γίνεται συνείδηση και κτήμα των ανθρώπων ότι **κάθε ανάπτυξη δεν είναι συνώνυμη με την πρόοδο.**

Η ανάπτυξη και η πρόοδος είναι έννοιες συμβατές μόνον όταν διασφαλίζονται και ανανεώνονται τα φυσικά θεμέλια της ζωής, όταν το παρόν δεν υποθηκεύει το μέλλον.

Ομως η ανάπτυξη και η πρόοδος με την προβολή των ποσοτικών μεγεθών του συνυπάρχουν με την οικολογική καταστροφή, με το φαινόμενο του "Θερμοκηπίου", με την κατάρρευση των παραγωγικών δραστηριοτήτων, με την υποβάθμιση και την κρίση της ποιότητας ζωής των ανθρώπων σ'όλη τη γη.

Ισως η φύση να εκδικείται τον άνθρωπο για την απληστία, τη ματαιοδοξία και την καταστροφική του δύναμη. Ο αέρας δηλητηριάζεται. Οι θάλασσες ρυπαίνονται. Οι υδάτινοι πόροι λιγοστεύουν, σπαταλώνονται, ρυπαίνονται. Οι κλιματολογικές συνθήκες αλλάζουν. Η πανίδα και η χλωρίδα καταστρέφονται. Το έδαφος διαβρώνεται. Τα δάση χάνονται. Η ξηρασία απειλεί. Η πυρηνική απειλή, το όζον, η όξινη βροχή, το νέφος, δεν είναι εφιάλτης των ευαισθητοποιημένων οικολόγων αλλά όλων των ανθρώπων.

A4. Όλοι συνειδητοποιούν και συμφωνούν ότι η ζωή υπονομεύεται και κινδυνεύει μέσα από την επικίνδυνη κατάρρευση της οικολογικής ισορροπίας. Ο πλανήτης μας είναι ένα κλειστό σύστημα, που η θαυμαστή ισορροπία και αρμονία του έχει θυσιάσει στο βωμό μιας παράλογης και καταστροφικής βιομηχανικής ανάπτυξης σε Ανατολή και Δύση σε Βορρά και Νότο.

Το χάσμα και οι ανισότητες ανάμνησα στις Μητροπόλεις και στην Περιφέρεια, το Βορρά και το Νότο, όπως και σε περιφέρειες μέσα στις ίδιες τις χώρες διευρύνονται δραματικά και ασφαλώς παίρνουν τραγικές κοινωνικές και εθνικές διαστάσεις.

Οι πόλεις μεγενθύνονται γίνονται απρόσωπες και απάνθρωπες, βίαιες και αβίωτες ενώ την ίδια στιγμή οι οικισμοί της υπαίθρου εγκαταλείπονται.

Ο "Τέταρτος κόσμος" των μητροπόλεων είναι μια εφιαλτική πραγματικότητα και συμπορεύεται μέσα σε συνθήκες φτώχειας και υποβάθμισης και βίας, στην ίδια τροχιά με τον "τρίτο κόσμο".

Τώρα φαίνεται να έχει έρθει η ώρα μιας ακριβής πληρωμής. Το τίμημα της λατρείας του σύγχρονου ανθρώπου σε έναν ορισμένο τύπο ανάπτυξης και προόδου, **είτε στην καπιταλιστική της είτε στη σοσιαλιστική της εκδοχή εκδοχή είναι βαρύ.**

B. "ΑΕΙΦΟΡΟΣ" ΔΙΑΤΗΡΙΣΗΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΕΝΑΣ ΜΟΝΟΔΡΟΜΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΚΟΙΝΟ ΜΕΛΛΟΝ ΜΑΣ

B1. Η οικολογία, ως Λόγος και Αντίλογος δεν μπορεί και δεν πρέπει να αποτελεί μια αμελητέα πτυχή ή μία υποταγμένη παράμετρο στον οικονομικό σχεδιασμό.

Για το "ΚΟΙΝΟ ΜΑΣ ΜΕΛΛΟΝ" είναι αναγκαίο να υιοθετήσουμε νέες προσεγγίσεις, που να διασφαλίζουν τη **"Διατηρήσιμη" ή "αειφόρο"** ανάπτυξη.

Ο ακριβής ορισμός της **"αειφορου" ανάπτυξης** είναι ως εκείνη "... η ανάπτυξη η οποία ικανοποιεί τις ανάγκες του παρόντος χωρίς να διακυβεύει την ικανότητα των μελλοντικών γεννεών να ικανοποιήσουν τις δικές τους ανάγκες".

Η ανάπτυξη αυτή διασφαλίζει τη διατήρηση της γενικής ισορροπίας και αξίας του αποθέματος του φυσικού κεφαλαίου. Επιβάλλει τον επαναπροσδιορισμό των βραχυπρόθεσμων, μεσοπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων κριτηρίων στην αξιολόγηση κόστους/οφελους μιας απόφασης για μια επένδυση ή για ένα έργο. Τα έσοδα μιας κοινωνίας ή το ΑΕΠ δε μπορεί να εξαρτώνται αποκλειστικά από το κεφάλαιο και την εργασία αλλά και από τους φυσικούς και περιβαλλοντικούς πόρους. Για κάθε οικονομική ανάπτυξη είναι αναγκαίο να έχει προβλεφτεί έγκαιρα το κόστος.

B2. Η Αειφορος Ανάπτυξη προϋποθέτει σημαντικές αλλαγές στους στόχους και τους σχεδιασμούς της παραγωγής, στα καταναλωτικά πρότυπα, τη συμπεριφορά και τον τρόπο ζωής των ανθρώπων στις αναπτυγμένες χώρες. Η Αειφόρος Ανάπτυξη προϋποθέτει επίσης θετικές μεταλλαγές στα πρότυπα ανάπτυξης των αναπτυσσομένων και υπανάπτυκτων χωρών και κατ'επέκταση και στον τρόπο ζωής των κατοίκων τους.

Η αειφόρος Ανάπτυξη αν δεν αποτελεί ωραίο και ηχηρό Λόγο αλλά έχει αντίκρουσμα Αλήθειας ανοίγει άλλους ορίζοντες.

Αργά ή γρήγορα η Αειφόρος Ανάπτυξη, θα επιβάλλει την **οικολογική** Αναδιαρθρωση στους πάντες και τα πάντα. Στη σκέψη, στο σχεδιασμό, στην Οικονομία, στην τεχνολογία, στο Δίκαιο, στην Εκπαίδευση, στα πρότυπα και τις Αξίες.

Η Αειφόρος Ανάπτυξη και οι αρχές της φέρνουν στο προσκήνιο **την πρόληψη, την πρόβλεψη. Θα υπάρχει πρόβλεψη και συνυπολογισμός στο κόστος** μιας επένδυσης και ενός έργου, ενός προϊόντος και μιας υπηρεσίας, η κοστολογημένη αρνητική επίδραση τους στο περιβάλλον και τη φυσική ισορροπία.

Μέχρι τώρα είχαμε γνωρίσει την ελεγκτική, κατασταλτική, ατελέσφορη και συνήθως διάτρητη αρχή "ο ρυπαίνων πληρώνει". Αυτό σήμαινε και σημαίνει, **ότι ο έχων χρήματα μπορεί να ρυπαίνει**, απλώς όταν εντοπίζεται ίσως να πληρώνει.

Κατά συνέπεια κρίσιμη σημασία και απόλυτη προτεραιότητα έχει ή πρόβλεψη, ή πρόληψη και ο ολοκληρωμένος σχεδιασμός και μετά η "δυνατότητα" ή η "πολυτέλεια" της "θεραπείας" και της εκ των υστέρων διορθωτικής παρέμβασης.

B3. Η Αειφόρος Ανάπτυξη υπαγορεύει νέα κοινωνικοοικονομικά μοντέλλα στην παραγωγή, τη διακίνηση και την κατανάλωση αγαθών προϊόντων και υπηρεσιών και γνώσεων. Οδηγεί σε μια Δίκαιη κατανομή και χρήση των πόρων του πλανήτη ανάμεσα σε έθνη, περιοχές και λαούς σε όλο τον κόσμο. Είναι η μόνη επιλογή, που μπορεί να υπερβεί ή να συνυπολογίσει το αρνητικό κόστος της άνισης ανάπτυξης και της άνισης ανταλλαγής.

👉 Γ. ΤΡΕΙΣ ΘΕΣΕΙΣ. ΠΕΝΤΕ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.

Είναι ανάγκη μετά την ανάλυση και τα παραδείγματα, να διατυπωθούν πολύ συμπυκνωμένα ορισμένες θέσεις και ορισμένα συμπεράσματα.

Γ1. Οι Θέσεις είναι οι εξής τρεις:

α. Η περιβαλλοντική κρίση και η κατάρρευση της οικολογικής ισορροπίας, για να ξεπεραστεί προϋποθέτει ριζική αλλαγή στις ιεραρχήσεις, τις αξίες και τα πρότυπα του σημερινού μοντέλου ανάπτυξης, όσο και της καταναλωτικής στάσης και συμπεριφοράς των ανθρώπων.

β. Η προ-απαιτούμενη αυτή ριζική αλλαγή σχετίζεται απολύτως με τον επανακαθορισμό των σχέσεων του ανθρώπου με τη φύση, της κοινωνίας με τη φύση, του ανθρώπου με το συνάνθρωπό του.

γ. Η ηθική της ευθύνης και η ηθική της αλληλεγγύης του ανθρώπου, στις προσπάθειες να διατηρηθεί τόσο η Βιολογική ποικιλότητα όσο και οι διαφορετικές οι πολιτισμικές ταυτότητες αποτελούν μια εγγύηση για το μέλλον.

Γ2. Τα συμπεράσματα είναι τα εξής πέντε:

α. Αν θέλουμε να διασφαλίσουμε την επιβίωση και τη μελλοντική προοπτική του πλανήτη μας, οφείλουμε να συνειδητοποιήσουμε **ότι η Εξοδος από τη σημερινή κρίση ταυτίζεται απολύτως με την Εξοδο από τη συγκεκριμένη ηθική και το συγκεκριμένο φιλοσοφικό, κοινωνικό και οικονομικό σύστημα, που παράγουν και τροφοδοτούν την κρίση αυτή.**

β. Ο κυρίαρχος και Μονοδιάστατος Δυτικός Πολιτισμός μας έχει οικοδομηθεί πάνω **στην πλήρη υποκατάσταση του ΕΙΝΑΙ από τό ΕΧΕΙΝ.** Πάνω στον ατομικισμό, τον ωφελιμισμό και τον εγωκεντρισμό. Πάνω στην προσπάθεια ολοσχερούς υποταγής της φύσης στον άνθρωπο.

Όλοι εμείς οι φορείς αυτού του Πολιτισμού, Πολίτες, Οργάνωσεις, Κυβερνήσεις και Κράτη δε μπορούμε να αγνοούμε πια ότι είναι αδύνατον να συνεχιστεί μια χωρίς όρους και χωρίς όρια οικονομική ανάπτυξη, σε έναν Πλανήτη με εύθραυστες ισορροπίες και περιορισμένες πηγές.

γ. Η Οικονομική και η Τεχνολογική μας ανάπτυξη δεν μπορεί να στηρίζεται σε μια διαρκή επέκταση χωρίς ποτέ να υπολογίζεται το προς στιγμή "κρυφό" **κοινωνικό και περιβαλλοντικό κόστος.**

Ας μη ξεχνάμε ότι **ο γραμμικός και εκτατικός τρόπος** ανάπτυξης μιας Οικονομίας ή μιας Επιχείρησης έρχεται σε αντίθεση και σε συγκρούση με την κυκλική λειτουργία της φύσης, όπου κάθε στοιχείο έχει έναν κύκλο αρχής, ζωής, φθοράς, τέλους ανανέωσης και αναγέννησής τους.

δ. Οι αντιθέσεις και οι ανισότητες ανάμεσα στο Βορρά και το Νότο είναι υπαρκτές, εντεινόμενες και αγεφύρωτες. Αυτό το Διπολικό Μοντέλο, το οποίο παράγει και **αναπαράγει σχέσεις άνισες, εξαρτημένες και δορυφορικές,** έχει μια παρουσία πανταχού στον

Πλανήτη, στις Ηπείρους, στις ευρύτερες περιοχές, στις ίδιες τις χώρες, τις ίδιες τις περιφέρειες, στις ίδιες τις μεγάλες πόλεις.

ε. Ο Καπιταλισμός θεοποιεί την άνευ όρων και ορίων ανάπτυξη, και ο Υπαρκτός Σοσιαλισμός, που άδοξα και άκριτα υπέκυψε σ' αυτή τη λατρεία, είναι συστήματα και προτάσεις ταυτήσημα. Είναι οράματα που τείνουν να μοιάζουν σαν τα δίδυμα αδέλφια.

Παληότερα αλλά και σήμερα ήταν στην ημερησία διάταξη οι αναφορές για την κρίση του Καπιταλιστικού Συστήματος, ενώ ήταν και είναι σαφές ότι επρόκειτο για μια συνολική και συνδυασμένη κρίση όλων των συστημάτων. Είναι σαφές πια ότι η κρίση αφορά όλες τις σύγχρονες βιομηχανικές κοινωνίες, καπιταλιστικές και σοσιαλιστικές, όλες τις αναπτυγμένες και αναπτυσσόμενες χώρες. Είναι μια πολύμορφη κρίση όλων των Μοντέλων Ανάπτυξης τόσο ως προς τις σαν παραγωγικές διαδικασίες τους όσο και ως προς τις ιδεολογίες τους.

Όλα κρίνονται από τη σχέση ενός συστήματος με τη Φύση και τα Θεμέλια ζωής του Ανθρώπου και του Πλανήτη. Είναι εφιαλτική η απλουστευτική απάντηση ορισμένων οικονομολόγων ότι μας ενδιαφέρει η **Ανάπτυξη και μάλιστα μόνον σήμερα**, γιατί στο "μακρινό μέλλον θα είμαστε όλοι νεκροί".

Δ. "ΝΑ ΣΚΕΦΤΕΣΑΙ ΣΦΑΙΡΙΚΑ - ΝΑ ΔΡΑΣ ΤΟΠΙΚΑ" "ΝΑ ΠΑΡΕΜΒΑΙΝΕΙΣ ΚΑΙ ΝΑ ΔΡΑΣ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΑ, ΝΑ ΑΓΩΝΙΑΣ ΤΟΠΙΚΑ"

Δ1. Η κρίση του περιβάλλοντος, η υπονόμευση της οικολογικής ισορροπίας και ανατροπή της αρμονίας της φύσης είναι μία υπόθεση που αφορά τον πλανήτη μας, την ήπειρό μας, την ευρύτερη περιοχή της χώρας μας, την περιφέρεια μας, την πόλη, την συνοικία, το χωριό μας, το σπίτι μας, την οικογένειά μας, τον εαυτό μας.

Δ2. Τα προβλήματα είναι αλληλένδετα. Οι λύσεις είναι επίσης αλληλένδετες. Οι αγώνες είναι κοινοί όσο και αν μας φαίνονται τόσο μακριά. Η ευαισθησία η δράση και η αλληλεγγύη μας τόσο σε ατομικό όσο και σε συλλογικό επίπεδο για όλα όσα φαίνονται μακρινά είναι επιβεβλημένη.

Ασφαλώς όχι μόνο πρέπει να υιοθετήσουμε αλλά και να διευρύνουμε το μήνυμα των πρώτων οικολόγων.

Ας το θυμηθούμε:

"Πρέπει κανείς να σκέφτεται Σφαιρικά, Συνολικά, Οικουμενικά και να δρα τοπικά".

Κατά τη γνώμη μου το μήνυμα αυτό χρειάζεται προέκταση και συμπλήρωση "Πρέπει κανείς να διεκδικεί και να απαιτεί και να δρα πλανητικά, ηπειρωτικά, περιφερειακά και εθνικά και ταυτογχρόνως να σκέφτεται και να αγωνιά τοπικά".

Ας σκεφτούμε και ας δράσουμε λοιπόν. Μην περιμένουμε άλλο κάποιους άλλους να σώσουν την τιμή και τη ζωή μας.

Ε. ΡΙΟ. ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΛΑΝΗΤΗ ΓΗ. ΕΛΠΙΔΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΚΟΙΝΟ ΜΕΛΛΟΝ

Ε1. Κορυφαίο σταθμό, **ένα Ιστορικό Βήμα**, αλλά **μόνο ένα πρώτο Βήμα**, αποτελεί η ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΚΟΡΥΦΗΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΛΑΝΗΤΗ ΓΗ, στο ΡΙΟ ΝΤΕ Τζανέϊρο της Βραζιλίας. Από αυτή την Συνάντηση μέσα από αντιπαραθέσεις, συγκρούσεις και συνθέσεις, μέσα από αρνήσεις και καταφάσεις προέκυψαν.

1. Η Διακήρυξη του ΡΙΟ για το ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ και την Ανάπτυξη
2. Ένα Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Δράσης, με τίτλο ΟΔΗΓΟΣ 21
3. Μια Δήλωση Αρχών για τα Δάση
4. Μια Σύμβαση για τη Βιολογική Ποικιλία (ΒΙΟΠΙΚΟΙΛΟΤΗΤΑ)
5. Μια Σύμβαση για τις Κλιματολογικές Αλλαγές

Η ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ ΚΟΡΥΦΗΣ στο ΡΙΟ αναμφισβήτητα αποτελεί ένα καταλύτη για να δοθούν θετικές και ολοκληρώμενες οικολογικές απαντήσεις, στις προκλήσεις του παρόντος και τις απαιτήσεις του Μέλλοντος. Όμως, οι Αποφάσεις και οι Δεσμεύσεις ήταν και είναι και ανίσχυρες και αντιφατικές και κατώτερες των περιστάσεων γιατί καθηλώθηκαν στην πολυπλοκότητα των προβλημάτων, τα διαφορετικά συμφέροντα και τους οικονομικούς ανταγωνισμούς ανάμεσα στις χώρες και τις διαφορετικές ανάγκες ανάμεσα στις αναπτυγμένες και τις αναπτυσσόμενες χώρες.

ΣΤ. Η ΕΥΡΩΠΗ η ΗΠΕΙΡΟΣ ΜΑΣ

Οι τελευταίες επεξεργασίες, οι κατευθύνσεις, οι επιλογές και οι Δεσμεύσεις των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων έχουν μια νέα φιλοσοφία μια διαφορετική πνοή.

Τα κείμενα, τα προγράμματα και η πολιτική της ΕΟΚ αποτελούν μια ΤΟΜΗ σε σύγκριση με τις μονοσήμαντες και οικονομο-κεντρικές αναφορές του παρελθόντος για την ανάπτυξη. Αντίστοιχες αλλά και ριζοσπαστικές θέσεις έχει διατυπώσει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Είναι δε πολύ προωθημένες οι θέσεις από εκείνες των χωρών-μελών.

Πιο συγκεκριμένα όλα αυτά αναφέρονται:

- Στην ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ και το ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
- Στην ΕΥΡΩΠΗ του 2000 και την ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ
- Στο ΠΡΑΣΙΝΟ ΒΙΒΛΙΟ για το ΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ
- Στο ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ και ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ της ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ

Ζ. Η ΕΛΛΑΔΑ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΧΩΡΟ ΚΑΙ ΧΡΟΝΟ

Z1. Είναι σκόπιμο και αναγκαίο να σκεφτούμε το συναρπαστικό ταξίδι της Ελλάδας και του Ελληνισμού μέσα στο χώρο και τον χρόνο και σε συνδυασμό με τα τεκτονόμενα στον περίγυρό μας.

Μέσα στις επόμενες 2-3 10ετίες, οι Έλληνες θα είμαστε και πάλι ένας μαγικός αριθμός, 10 εκατομμύρια ψυχές. Οφείλουμε όμως να σκεφτούμε τη χωροταξική διάταξή τους. Να σκεφτούμε που θα ζουν, πώς θα ζουν, τι θα παράγουν και τι θα καταναλώνουν. Ποιο θα είναι το μοντέλλο της κοινωνικής και της οικονομικής μας οργάνωσης. Ποιες θα είναι οι συνθήκες της ζωής μας. Ποιοι θα είναι οι φυσικοί πόροι της ζωής μας και ποια θα είναι η ισορροπία των Οικοσυστημάτων μας. Ποιες θα είναι οι σχέσεις και ποια η συνύπαρξή μας με τους γείτονες.

Να σκεφτούμε μέσα σε αντίξοες και δύσκολες συνθήκες σε υπαρκτές και κλιμακούμενες απειλές, ποιος θα είναι ο ζωτικός μας χώρος, τα όρια και τα σύνορά μας και ποια η δημιουργική συμβολή μας στο οικουμενικό γίγνεσθαι. Οφείλουμε να σκεφτούμε ποια θα είναι η συνοχή της χώρας και της κοινότητας μας. Ποιες θα είναι οι σχέσεις και αντιθέσεις, οι ανισότητες, οι δεσμοί και η αλληλεγγύη ανάμεσα στις 13 περιφέρειες.

Ποιο θα είναι το παραμεθόριο τόξο και ποιος πληθυσμός του και οι δραστηριότητές του.

Z2. Έχει έρθει το πλήρωμα του χρόνου, να αλλάξουμε ριζικά το Μεταπολεμικό Μοντέλλο Ανάπτυξης και να υπερβούμε τον ΑΘΗΝΟΚΕΝΤΡΙΣΜΟ μαζί με τραγικά αδιέξοδα και τα σύνδρομά του. Έχει έρθει η ώρα να ξεκαθαρίσουμε ποια θα είναι η σχέση της ΑΘΗΝΑΣ με τις ΜΙΚΡΕΣ ΑΘΗΝΕΣ (δηλαδή τα κατ' εικόνα και ομοίωση της αστικά κέντρα) και ΓΙΑΤΙ. Ποιες θα είναι οι σχέσεις της ΜΕΓΑΛΗΣ ΑΘΗΝΑΣ και των ΜΙΚΡΩΝ ΑΘΗΝΩΝ με τον υπόλοιπο χώρο και πληθυσμό της Ελλάδας, δηλαδή τη σχέση της αστικής Αθήνας και Ελλάδας με την "ξεχασμένη", την "εξορκισμένη" και την "έρημη" Ελλάδα και ΓΙΑΤΙ.

Z3. Για όλα αυτά αλλά και χιλιάδες άλλα ΤΙ, ΓΙΑΤΙ, ΠΩΣ, ΠΟΤΕ και ΠΟΙΟΙ έχουμε χρέος να αρχίσουμε να στοχαστούμε και να φροντίσουμε από τώρα τα πολλαπλά ισοζύγια της Ελλάδας και του ελληνισμού. Βεβαίως να φροντίσουμε τα μεγέθη και τα ισοζύγια της οικονομίας, αλλά να μην προσκολληθούμε μόνο σε αυτά αγνοώντας και καταστρέφοντας τα άλλα, επειδή βλέπουμε μόνο το Δέντρο και χάνουμε τα Δάση. Όμως οι στόχοι και το περιεχόμενο της ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ δεν αρχίζουν και δεν τελειώνουν, δεν εξαντλούνται μόνο στα Οικονομικά μεγέθη.

Ας ανακαλύψουμε και ας μην ξεχνάμε ποτέ την κρίσιμη Εννοια, τη σχέση και την αλληλεγγύη των ΠΟΛΛΑΠΛΩΝ ΙΣΟΖΥΓΙΩΝ. Στο ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΟ, το ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΟ, το ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΟ, το ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟ, το ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ και το ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΙΣΟΖΥΓΙΟ μας έχουμε τρομακτικά ελλείματα. Όλα αυτά εκπέμπουν SOS. Αν σήμερα δεν ακούμε τίποτα είναι βέβαιο ότι το μέλλον μας επιφυλάσσει οδυνηρές εκπλήξεις.

Ας αμφισβητήσουμε τη κατεστημένη και κοντόθωρη σκέψη και ας απορρίψουμε τις σχηματικές παραδοσιακές αναλύσεις. Ας θυμηθούμε ότι και στην Ελλάδα αλλά και παντού στον κόσμο πέρα από την οικονομική και τη γεωπολιτική τάξη πραγμάτων υπάρχει και η "ΓΕΩΦΥΣΙΚΗ", η

"ΑΝΘΡΩΠΟΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ", και "ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗ" τάξη πραγμάτων με μέτρο των πάντων τη Φύση και τον Άνθρωπο.

Ας μη λησμονούμε ποτέ ότι ακόμα και στα πλαίσια του ευρωπαϊκού καταμερισμού και σχεδιασμού αναγνωρίζονται οι "περιοχές του ήλιου", η "ανάπτυξη του ήλιου", οι "περιοχές της ιστορίας και του πολιτισμού".

Η ΕΛΛΑΔΑ είναι γεωγραφικά, κλιματολογικά και πολιτισμικά η πιο προνομιακή χώρα της Ευρώπης.

Πρέπει να εξαντλήσει τα συγκριτικά πλεονεκτήματά της και να αποκομίσει όλα τα οφέλη από το Νέο Ευρωπαϊκό καταμερισμό και από τη νευραλγική θέση της στη Μεσόγειο και τα Βαλκάνια. Αυτό όμως προϋποθέτει επιλογές, σχέδια και ιεραρχήσεις με άλλους προσανατολισμούς και συμβατά πρότυπα ανάπτυξης.

Έχει έρθει η στιγμή να φανταστούμε και να σχεδιάσουμε την πορεία της Ελλάδας με τις εξής θεωρήσεις και συσχετίσεις:

- α: Χώρος-Χρόνος-Ελληνισμός-Πολιτισμός
- β: Φύση-Ζωή-Άνθρωπος-Κοινωνία-Ανάπτυξη

Z4. Μόνο αν δούμε τα πράγματα και την εξέλιξή μας μπορούμε να μην έχουμε μόνο την μνήμη του παρελθόντος. Μπορούμε να αποκτήσουμε και τη "μνήμη του μέλλοντός μας". Αυτή η "μνήμη του μέλλοντός μας" προβάλλει μπροστά μας και είναι η μοναδική ικανή και αναγκαία συνθήκη για την επιβίωσή μας.

Μέσα σε όλες αυτές τις συντεταγμένες καταθέτω πολύ συνοπτικά ορισμένες σκέψεις τις οποίες έχω διατυπώσει πολλές φορές και αλλού πιο αναλυτικά εδώ και αρκετό χρόνο. Αυτές οι σκέψεις έχουν σχέση με αυτή τη "μνήμη του μέλλοντος" και μπορούν να αναπτύξουν για όλους μας κάποιες αυθεντικές σχέσεις με το χώρο και το χρόνο.

Z5. Ας αναφέρουμε το κλασσικό παράδειγμα της στρεβλής και κοντινής ανάπτυξης. Η ΑΤΤΙΚΗ είναι μία περιφέρεια, ένας χώρος που ενώ αντιστοιχεί με το 4% περίπου της συνολικής έκτασης της χώρας φιλοξενεί το 35-40% του πληθυσμού. Η ΑΤΤΙΚΗ όπως έγινε και όπως είναι εκπροσωπεί το ΓΟΡΔΙΟ ΔΕΣΜΟ της ΕΛΛΑΔΑΣ και του ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ. Με το βρόγχο της δεν πνίγεται μόνο η ίδια αλλά ταυτοχρόνως πνίγει και όλη την Ελλάδα.

Το σημερινό Αττικό τοπίο αποτελεί το ανεξίτηλο στίγμα στη Νεοελληνική μας ταυτότητα. Καταστρέψαμε μέσα σε 40 περίπου χρόνια οριστικά και αμετάκλητα τη φύση, την ισορροπία, την αρμονία, το Μέτρο, την Ιστορία και την ομορφιά ενός σπάνιου στον κόσμο τοπίου με αδιατάρακτη συνέχεια χιλιάδων ετών.

Σίγουρα το ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΛΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ έχει εκπνεύσει. Έχει πεθάνει αλλά έχει αφήσει μια βαρεία κληρονομιά και μια ιδιότυπη συνενοχή στην ελληνική κοινωνία. Γι' αυτό ίσως να βολεύει πολλούς να μένει αυτό το μοντέλλο άταφο. Όμως αν εμείς δεν θάψουμε, αν δεν αρνηθούμε τις σκέψεις, την αισθητική, τα πρότυπα, τα συμφέροντα και τους φορείς που ταυτίστηκαν με αυτό το μοντέλλο, υπάρχει κίνδυνος να βρυσκολακιάσει.

Ασφαλώς και υπάρχουν υπεύθυνοι, φυσικοί και ηθικοί αυτουργοί για την καταστροφή η οποία βαφτίστηκε "θαύμα" και "Πρόοδος" "Ανάπτυξη" "Χρυσή οκταετία" κλπ. Όμως αυτό το έγκλημα δεν έχει σχέση μόνο με την πολιτική και το σχέδιο, την ιστορία και τα συμφέροντα μιας ιδιότυπης πολιτικής και κοινωνικής "ολιγαρχίας" αλλά και με τις πολιτισμικές και

αισθητικές αναφορές της. Η συντηρητική παράταξη με τα διαδοχικά την πρόσωπα τις τελευταίες 10ετίες αλλά και σήμερα ακόμα επιμένει να μας θυμίζει τον ΑΒΔΗΡΙΤΙΣΜΟ και τους ΑΒΔΗΡΙΤΕΣ. Ακόμα και σήμερα δεν έχει αναλάβει τις ιστορικές της ευθύνες και δεν έχει αναλογιστεί το "Διορθωτικό" αλλά και το "Ανυπολόγιστο" κόστος για να αποκατασταθούν οι ζωτικές ισορροπίες τόσο για τους ανθρώπους όσο και για τη φύση όχι μόνο στην Αττική αλλά και σε όλη την Ελλάδα.

Z6. Σίγουρα μέσα σε όλους μας έχουν φωλιάσει και υπάρχουν πολλές διαφορετικές "ΕΛΛΑΔΕΣ" και πολλές διαφορετικές "ΑΘΗΝΕΣ". Αυτές θα μπορούσαν να υπάρξουν και σίγουρα θα μπορούν να γίνουν αλλά δυστυχώς δεν τους δώθηκε "χώρος και χρόνος". Δεν τους δόθηκαν "Δυνατότητες και μέσα". Αυτές οι φανταστικές χώρες και πόλεις είναι αυτές που μπορούν μέσα από πολύμοχθες προσπάθειες και αγώνες, μέσα από σχέδια και αλλαγές να δίνουν μορφή και υπόσταση στις επιθυμίες μας και τις απαιτήσεις μας.

Αυτές τις "Αόρατες Ελλάδες" αυτές τις "Αόρατες Πόλεις" ψάχνουμε και θέλουμε να τις φέρουμε στο προσκήνιο. Πρέπει όμως να βρούμε τη δύναμη, τη θέληση και το σχέδιο.

Ομως για να γίνουν αυτά τα όνειρα πραγματικότητα προβάλλει ως προ-απαιτούμενο η Ανατροπή του Μεταπολεμικού Μοντέλου ανάπτυξης. Αυτή η "καταστροφική πράξη" είναι μια πράξη απολύτως απαραίτητη και λυτρωτική γιατί μόνο έτσι μπορούμε να δούμε διαφορετικά τα πάντα και την Ελλάδα και τον κόσμο και τους εαυτούς μας.

Η. ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΚΑΙ ΟΙ ΣΤΟΧΟΙ, ΟΙ ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΑ.ΣΟ.Κ. ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Στην Ελλάδα η μέχρι τώρα αντιμετώπιση των προβλημάτων που αφορούν την ποιότητα ζωής και ιδιαίτερα το τρίπτυχο "περιβάλλον-οικολογία-ανάπτυξη" σε συνδυασμό με το φυσικό και το δομημένο περιβάλλον και την "Ανθρωπογεωγραφία" και τις παραγωγικές δραστηριότητες, δεν αντανakλά σε καμιά περίπτωση την τεράστια σημασία και την κρισιμότητά τους. Το οικολογικό πρόβλημα, η ποιότητα ζωής, το περιβάλλον, η Δημογραφική πυραμίδα, η διάταξη του πληθυσμού και οι οικονομικές δραστηριότητές του στο χώρο θα αποτελέσουν στο άμεσο μέλλον τα κύρια Εθνικά, κοινωνικά και περιφερειακά προβλήματα. Αναλυτικά οι στόχοι μας και οι κατευθυντήριες επιλογές, οι προτάσεις και οι παρεμβάσεις του ΠΑ.ΣΟ.Κ. για την προστασία του περιβάλλοντος την οικολογική ισορροπία και την ποιότητα ζωής, περιλαμβάνουν:

I. Τη σύζευξη της οικονομίας με το περιβάλλον και της οικολογίας με την ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ.

II. Την εφαρμογή του χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού τη Βελτίωση του αστικού περιβάλλοντος.

III. Τη διατήρηση και ανανέωση της ισορροπίας, της αρμονίας και της ποικιλότητας της Ελληνικής φύσης.

IV. Τη μάχη κατά της ρύπανσης και την βελτίωση του περιβάλλοντος ζωής και εργασίας.

V. Την ανάπτυξη περιβαλλοντικής παιδείας - ενημέρωσης.

VI. Την ενίσχυση των Διεθνών Συνεργασιών και την επικύρωση Διεθνών Συμβάσεων.

VII. Τη συνεργασία με τα Κινήματα Οικολογίας, Περιβάλλοντος και Ποιότητα Ζωής.

Θ. ΣΥΝΔΕΣΗ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ ΜΕ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ, ΚΑΙ ΤΗΣ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑΣ ΜΕ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Η βασική μας παρέμβαση για την προστασία του περιβάλλοντος, γίνεται μέσα από το σχεδιασμό της οικονομικής ανάπτυξης, η οποία επανακαθορίζεται με βάση περιβαλλοντικές επιλογές και προτεραιότητες ώστε :

1. Να εξυπηρετεί τις πραγματικές ανάγκες των ανθρώπων, των πολιτών, μιας πόλης, μιας περιφέρειας.
2. Να μην διαταρράσει την ισορροπία των οικοσυστημάτων της χώρας.
3. Να χρησιμοποιεί, στο μέγιστο δυνατό βαθμό, ανανεώσιμες μορφές ενέργειας και ήπιες τεχνολογίες.
4. Να ενσωματώνει στις μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων και περιβαλλοντικών Όρων ως κυρίαρχες συνιστώσες τις βασικές αρχές της ΑΕΙΦΟΡΙΑΣ σε όλα τα τομεακά προγράμματα με έμφαση τη Βιομηχανία και τη Βιοτεχνία, τις Μεταφορές και τις Συγκοινωνίες, την Ενέργεια και τα Δημόσια Έργα και την Ναυτιλία, την Γεωργία, την Αλιεία.
5. Να βασίζεται στους θεσμούς της αποκέντρωσης, του δημοκρατικού προγραμματισμού και του κοινωνικού ελέγχου.
6. Να διατηρεί και την πολιτισμική κληρονομιά, να κατοχυρώνει ταυτότητα και να αναδεικνύει τις ιδιαιτερότητες.
7. Να εφαρμόζεται η αρχή "ο ρυπαίνων πληρώνει". Να εφαρμόζεται πάντα πέρα από την "προληπτική και θεραπευτική" πολιτική επιβολής κυρώσεων για παραβάσεις της νομοθεσίας περί προστασίας του περιβάλλοντος, ώστε η λήψη μέτρων να είναι πλέον συμφέρουσα από τις επιπτώσεις των κυρώσεων.
8. Να στηρίζεται σε περιβαλλοντικές Ερευνες και σε Διεπιστημονικές Θεωρήσεις των θεμάτων.
9. Να κατοχυρώνει το **οικολογικό σήμα** σε προϊόντα φιλικά προς το περιβάλλον.
10. Να προωθεί τις καθαρές και τις αντιρρυπαντικές τεχνολογίες.

I. ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ - ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

11. Στην 10ετία του 80 διαμορφώθηκαν οι προϋποθέσεις και οι εγγυήσεις για να πραγματοποιηθούν τα πρώτα σοβαρά βήματα για τη συγκρότηση της περιφέρειας και των αναπτυξιακών προσανατολισμών τους, για το σχεδιασμό και την προοπτική των πόλεων, για την ανακυττάρωση των 11 χιλιάδων διάσπαρτων και μεμονομένων οικισμών, για την προώθηση του οικιστικού και του κοινωνικού εξοπλισμού τους. Μέσα σε αυτό το πλαίσιο κατοχυρώθηκαν και εφαρμόστηκαν οι αρχές του Δημοκρατικού Σχεδιασμού στον Εθνικό χώρο, στις περιφέρειες, στους Νομούς, στα Αστικά Κέντρα, στις "Ανοικτές Πόλεις".

12. Η Ν.Δ. στα 4 χρόνια διακυβέρνησής της με την παρένθεση των ΝΕΩΝ ΙΔΕΩΝ και της ΝΕΟΦΙΛΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΑΣΥΔΟΣΙΑΣ άλλου διαφοροποίησε αρνητικά, αλλού ανέτρεψε και αλλού ακύρωσε τα ΣΩΤΗΡΙΑ, ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΑ ΣΧΕΔΙΑ για την προστασία του περιβάλλοντος, για τις ιεραρχημένες αναπτυξιακές επιλογές και την οργάνωση του χώρου και τη διατήρηση της ισορροπίας των οικοσυστημάτων.

13. Μετά την καταστροφική και περιβαλλοντοκτόνα, μετά την αυταρχική και την αντι-αναπτυξιακή πολιτική της Ν.Δ., Οι ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ και ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ του ΠΑΣΟΚ για το ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ είναι επίκαιρες και λυτρωτικές γιατί ΕΓΓΥΟΝΤΑΙ και ΠΡΟΩΘΟΥΝ:

- Τη σχεδιασμένη και την ολοκληρωμένη αξιοποίηση των φυσικών και των πλουτοπαραγωγικών πόρων, των συγκριτικών πλεονεκτημάτων και των παραγωγικών δραστηριοτήτων όλων των τομέων (πρωτογενούς, δευτερογενούς, τριτογενούς) για την **ισόρροπη και τη βιώσιμη ανάπτυξη** κάθε περιφέρειας και περιοχής.
- Οι πόροι δεν περιορίζονται μόνο στον ορυκτό πλούτο, στις ενεργειακές πηγές, στις πρώτες ύλες της Βιομηχανίας και στη γη υψηλής παραγωγικότητας. Ως πόροι και ως πλεονεκτήματα μιας περιοχής πρέπει να εγγράφονται το νερό, το τοπίο, ο αέρας, η θάλασσα, ο ήλιος και ο πολιτισμός. Ο συνδυασμός όλων αυτών συνθέτουν την ισορροπία των κρίσιμων οικοσυστημάτων, την αρμονία των φυσικών τοπίων, την ανεκτίμητη αξία των ακτών, ποταμών, των θαλασσών και των βουνών μας, τους βιότοπους και τους οικολογικά "ευαίσθητους" χώρους. Συνιστούν τη φυσική και την πολιτισμική κληρονομιά μας, τα φυσικά θεμέλια της ζωής μας, το παρόν και το μέλλον μας.
- Την **ενίσχυση της "οντότητας"** της περιφέρειας μαζί με τον **αναπτυξιακό, προγραμματικό και διοικητικό ρόλο** της. Την κατοχύρωση των θεσμών, της αποκέντρωσης και του Α και Β βαθμού Αυτοδιοίκησης.
- Τη **δραστική μείωση των ανισοτήτων ανάμεσα στις "αναπτυγμένες" και "προβληματικές" περιφέρειες, ανάμεσα στο "κέντρο" και την "περιφέρεια"**.
- Την **ανάσχεση και την αντιστροφή των ρευμάτων της Μετανάστευσης και της Αστυφιλίας**.

- Την οικονομική, κοινωνική, πολιτισμική και πληθυσμιακή θωράκιση του παραμεθορίου τόξου με κύρια αιχμή τη Θράκη. Τα ολοκληρωμένα αναπτυξιακά προγράμματα για τις παραμεθόριες Νησιωτικές και Ορεινές περιοχές εντάσσουν αυτές τις "ειδικές" περιοχές σε αντίστοιχα "Κοινοτικά Προγράμματα".
- Την "αναकुττάρωση" της Α βαθμίας Αυτοδιοίκησης, την δημιουργία Αναπτυξιακών συνδέσμων και την ουσιαστική ενεργοποίηση της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης, με ουσιαστικές αρμοδιότητες, πόρους και δυνατότητες.
- Τη χωροταξική, λειτουργική και παραγωγική οριοθέτηση των "ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΠΟΛΕΩΝ" με τη συσχέτιση και την ανασυγκρότηση κατά ομάδες γειτονικών χωριών-κοινοτήτων μέσα από συναινετικές αποφάσεις.
- Τη δημιουργία, κατ'απόλυτη προτεραιότητα, της απαραίτητης υποδομής και της διαμόρφωσης των περιβαλλοντικών όρων για την προώθηση των παραγωγικών δραστηριοτήτων με τη χωροθέτηση και πολεοδόμηση "ζωνών παραγωγής". Το "ΠΑΡΚΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ" (Βιομηχανικά - Βιοτεχνικά, Τεχνολογικά, Κτηνοτροφικά Πάρκα, Πάρκα εντατικών Καλλιεργειών) αποτελούν την εγγύηση για μια ισόρροπη ανάπτυξη, που σέβεται το περιβάλλον, τη φύση, τον πολιτισμό και τον άνθρωπο.
- Την ταχύρρυθμη κατάρτιση του ΕΝΙΑΙΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ που αποτελεί το απαραίτητο εργαλείο για άσκηση αποτελεσματικής πολιτικής γης, χωροταξικής και περιβαλλοντικής πολιτικής. Σε πρώτη προτεραιότητα εκπονείται το Κτηματολόγιο των περιοχών που βρίσκονται κάτω από την μεγαλύτερη οικιστική ή άλλη πίεση όπως:

- αστικές και περιαστικές περιοχές
- οι περιοχές τουριστικής ανάπτυξης
- οι "ευαίσθητες" περιοχές (Βιότοποι, τοπία φυσικού κάλους, ιστορικοί τόποι κ.α.).

- ιδιαίτερα αυτές που δέχονται πιέσεις από οικονομικές δραστηριότητες.

Παράλληλα προωθείται η σύνταξη "μητρώων" μαζί με κτηματογραφικά διαγράμματα για τις υπόλοιπες περιοχές (Μητρώο αμπελουργικό, ελαιονομικό, εσπεριδοειδών κ.λ.π.).

14. ΟΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΔΕΣΜΕΥΣΕΙΣ του ΠΑΣΟΚ για τον ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΚΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟ είναι Επίκαιρες και Λυτρωτικές γιατί ΕΓΓΥΩΝΤΑΙ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΟΥΝ:

- Την ουσιαστική κατοχύρωση του ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ σε κάθε γωνιά της Ελλάδος, στις πόλεις και τους οικισμούς.
- Την ολοκληρωμένη και δυναμική ανάπτυξη με ορίζοντα το 2000, των πόλεων και των οικισμών με την εξασφάλιση του αναγκαίου κοινωνικού εξοπλισμού με την ενίσχυση της τεχνικής υποδομής και με την αναδιάρθρωση της παραγωγικής δομής τους.
- Την ολοκληρωμένη εφαρμογή του πολεοδομικού σχεδιασμού πάνω στην Αστική Γή σύμφωνα με τους στόχους του οικιστικού Νόμου 1337/83 και με τις κατευθύνσεις της Επιχείρησης Πολεοδομικής Ανασυγκρότησης (ΕΠΑ) και των Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων.
- Ριζική αντιμετώπιση της Πολεοδομικής Οργάνωσης και Διαχείρισης των περιοχών έξω από τα αστικά κέντρα Απόλυτη προτεραιότητα έχουν οι περιοχές, οι οποίες βρίσκονται κοντά σε

τουριστικούς πόλους και σε αστικά κέντρα ή έχουν αυξανόμενη ζήτηση για παραθεριστική κατοικία ή τουριστική εκμετάλλευση.

- Την **διαρκή και αποτελεσματική προσπάθεια με συγκεκριμένες πολεοδομικές παρεμβάσεις για αναβάθμιση του Αστικού Περιβάλλοντος στις πιο προβληματικές και υποβαθμισμένες περιοχές**. Αποτελεί βασική θέση μας και υποχρέωση της Πολιτείας να ξεπεραστούν τα **"Γκέτο"** και οι προβληματικοί **"θύλακες"** με τα πρωτόγνωρα και εκρηκτικά φαινόμενα της αποξένωσης και της **βίας των ανθρώπων μέσα στην πόλη** και να **διασφαλιστούν η "κοινωνική συνοχή", η ασφάλεια και οι ανθρώπινοι δεσμοί των πολιτών μέσα στην πόλη**.
- Την **ανάπλαση και την Ανάδειξη** μαζί με την περιβαλλοντική αναβάθμιση των **ΚΕΝΤΡΩΝ ΤΩΝ ΠΟΛΕΩΝ**, τα οποία συνήθως αποτελούν την καρδιά της οικονομικής και κοινωνικής τους ζωής. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στο **ξαναζωντάνεμα των ιστορικών πυρήνων, πολιτισμικών πόλων και των παραδοσιακών οικισμών μέσα στα κέντρα των πόλεων**.
- Την σταδιακή διαμόρφωση σε όλες τις πόλεις **ΕΝΙΑΙΟΥ βασικού δικτύου πράσινου και χώρων πολιτιστικής ζωής και κοινωνικών δραστηριοτήτων**. Με αυτή την επιλογή η κάθε πόλη θα διαθέτει **διάκριτους φυσικούς, πολιτισμικούς και "αισθητικούς" πόρους**.
- Την σχεδιασμένη αντιμετώπιση της **πολεοδόμησης και οργάνωσης των "παραγωγικών πάρκων"**, (βιοτεχνικά, βιομηχανικά, τεχνολογικά, εμπορικά) και την **πρόβλεψη των αντίστοιχων υποδομών τόσο "μέσα στις πόλεις" όσο και την "αστική περιφέρεια"**. Αποτελεί **βασικό μας στόχο να περάσουμε οριστικά από την άναρχη εγκατάσταση και διασπορά βιοτεχνικών και βιομηχανικών εγκαταστάσεων σε περιοχές κατοικίας και την δημιουργία "Βιομηχανικών νεφώσεων" ΣΤΗΝ κατοχύρωση της "Περιβαλλοντικής και Παραγωγικής συνοχής" στις ΠΟΛΕΙΣ**.
- Την **ένταξη και την συσχέτιση των Αστικών Κέντρων της χώρας μας σε "ΔΙΚΤΥΑ ΠΟΛΕΩΝ"** όπου η βασική τους κατάταξη σε επίπεδο περιφέρειας και Νομού στηρίζεται στην αρχή της αλληλεξάρτησης και της συμπληρωματικότητας των προβλημάτων, σχεδιασμών και των λύσεων.
- Την **Ένταξη και τη Συσχέτιση** αναλόγως με τον προσανατολισμό και τους Δεσμούς, τον πληθυσμό και την Ιστορία τους, των **Βασικών ΠΟΛΕΩΝ της Ελλάδας** στα υπαρκτά ή προβλεπόμενα **ΕΥΡΩΠΑΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ ΠΟΛΕΩΝ** ή και στα αναπτυσσόμενα **"ΜΕΣΟΓΕΙΑΚΑ ΚΑΙ ΒΑΛΚΑΝΙΚΑ ΔΙΚΤΥΑ ΠΟΛΕΩΝ"**.

15. Για την προώθηση αυτών των κατευθύνσεων και προτεραιοτήτων απαραίτητες προϋποθέσεις αποτελούν :

α) Η συμπλήρωση, οριστικοποίηση του νομοθετικού οικιστικού πλαισίου του Ν. 1377/83 με την οποία θεσμοθετούνται :

- Τοπικοί φορείς προώθησης της εφαρμογής των Γενικών Πολεοδομικών σχεδίων κάτω από την εποπτεία της Τ.Α.
- Ευνοϊκές ρυθμίσεις για τις αναπλάσεις κέντρων πόλεων και υποβαθμισμένων γειτονιών.
- Ειδικές ρυθμίσεις για την σχεδιασμένη αντιμετώπιση περιοχών υψηλής οικιστικής ζήτησης στον έξω αστικό χώρο.

- Κατοχυρώσεις και εμπλουτισμός των χώρων πράσινου και εξυπηρετήσεων κοινής ωφέλειας στα παλιά σχέδια πόλεως (πριν του Ν. 1337/83)
- Ειδικές ρυθμίσεις για πολεοδομική ενεργοποίηση αστικών "παραγωγικών πάρκων"
- Απλοποιήσεις και επιταχύνσεις των πράξεων εφαρμογής των σχεδίων.

16. Οι επιλογές και τα σχέδια της Ν.Δ. που ναρκοθετούν το χωροταξικό και το πολεοδομικό σχεδιασμό είναι αναγκαίο να ακυρωθούν και να καταργηθούν γιατί οξύνουν τα αδιέξοδα και τα προβλήματα των πόλεων και των οικισμών γιατί καστρέφουν την Ελλάδα. Αυτές είναι:

- οι οικιστικές "Κατσιγιάνιες προσθήκες" και τροποποιήσεις (για μείωση εισφορών των μεγαλύτερων ιδιοκτησιών, παγίδευση του σχεδιασμού και της εφαρμογής του στις νέες επεκτάσεις των σχεδίων
- οι έμμεσες αυξήσεις συντελεστών δόμησης σε περιοχές ειδικών χρήσεων (π.χ. βιοτεχνικές, βιομηχανικές περιοχές, εμπορικές χρήσεις, υπηρεσίες κλπ)
- οι λεγόμενες "ιδιωτικές ρυμοτομήσεις" έξω από τις επιλογές του Γ.Π.Σ. και των Ζ.Ο.Ε.
- η δυνατότητα αφαίρεσης κοινοχρήστων χώρων από την ιδιοκτησία του Δήμου
- οι όποιες νέες προκλήσεις και ψηφοθηρικές διαστρεβλώσεις της πολεοδομικής μας νομοθεσίας από τη Ν.Δ.

17. Η ολοκληρωμένη αποκέντρωση του πολεοδομικού σχεδιασμού και των αρμοδιοτήτων προωθείται :

- Με τη μεταφορά όλων των πολεοδομικών αρμοδιοτήτων, κάτω από το επίπεδο του Γ.Π.Σ. στους Δήμους με κατάλληλες πολεοδομικές υπηρεσίες.
- Με την ενίσχυση των Δήμων για την οργάνωση υπηρεσιών προγραμματισμού και περιβαλλοντικού / πολεοδομικού σχεδιασμού.
- Με την έγκριση και τροποποίηση του Γ.Π.Σ. από την Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση.
- Με την απόδοση των χωροταξικών και περιβαλλοντικών αρμοδιοτήτων στις Περιφερειακές Διοικήσεις.

Κ. ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΟΥ ΑΣΤΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ.

ΜΑΧΗ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΡΥΠΑΝΣΗΣ

ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Οι κατευθυντήριες αρχές, οι συγκεκριμένες επιλογές και παρεμβάσεις για μια "ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΖΩΗ", για "καλύτερη ποιότητα ζωής" στα **ΑΣΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ** συνδέονται με:

- Την **διαμόρφωση ολοκληρωμένων σχεδίων** μαζί με την **ιεράρχηση και προώθηση** συνδυαστικών και ουσιαστικών **μέτρων** με συγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα για την προστασία και την αναβάθμιση του περιβάλλοντος για κάθε πόλη. Πηγή πολύτιμων γνώσεων, εμπειριών και προτάσεων για συνολικές και σωτήριες παρεμβάσεις στα αστικά κέντρα αποτελεί το **ΠΡΑΣΙΝΟ ΒΙΒΛΙΟ** των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.
- Την **ύπαρξη προγραμμάτων και την κλιμάκωση παρεμβάσεων** σε εθνικό περιφερειακό και Δημοτικό επίπεδο, για την **προάσπιση της Δημόσιας Υγείας και για την καταπολέμηση της ρύπανσης σε κάθε τομέα**. Και ειδικότερα για την καταπολέμηση της ρύπανσης της ατμόσφαιρας (Νέφος), των Υδάτων και του εδάφους, της ηχορύπανσης, της ρύπανσης απο τοξικά και επικίνδυνες ουσίες, της ρύπανσης εσωτερικών χώρων, της ρύπανσης ραδιενέργειας.
- Τη **σωστή και ορθολογική διαχείριση των οικιακών απορριμμάτων και των άλλων στέρεων αποβλήτων** με την υιοθέτηση της μεθόδου της ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗΣ των ΠΡΩΤΩΝ ΥΛΩΝ και της Τελικής απόθεσης τους σε χώρους ΥΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΤΑΦΗΣ.
- Την ολοκλήρωση των **αποχευτικών δικτύων** και κυρίως τη λειτουργία **Σταθμών Βιολογικού Καθαρισμού** για την επεξεργασία των υγρών αποβλήτων (αστικά λύματα και Βιομηχανικά απόβλητα).
- Την **αυστηρή τήρηση συγκεκριμένων όρων ασφάλειας για την πρόληψη περιβαλλοντικών ατυχημάτων** και την ύπαρξη της **αναγκαίας υποδομής** για την άμεση αντιμετώπιση τέτοιων ατυχημάτων στα μεγάλα Αστικά και Βιομηχανικά Κέντρα.
- Την **ανάπτυξη προγραμμάτων και εργαστηριακής υποδομής** για τον έλεγχο των συνθηκών εργασίας καθώς και την δημιουργία και την **επέκταση Δικτύου Συμβουλευτικών κέντρων Υγιεινής και Ασφάλειας της Εργασίας**.
- Την **προώθηση μικρών και μεγάλων έργων υποδομής για τις Συγκοινωνίες και τις Μεταφορές**, καθώς και κατάλληλης υποδομής για τεχνικούς ελέγχους που θα μειώνουν τους θορύβους και τους ρύπους, **θα βελτιώνουν τις κυκλοφοριακές συνθήκες και θα ενισχύουν τα Μαζικά Μέσα Μεταφοράς και Συγκοινωνίας**.

Λ. Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΥΣΗΣ

Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

Λ1. Η ΕΛΛΑΔΑ διακρίνεται τόσο για τη μεγάλη ποικιλία της χλωρίδας και της Πανίδας της όσο και για την ιδιαιτερότητα των οικοσυστημάτων και την αρμονία και την ομορφιά των φυσικών τοπίων της. Η ποικιλία και η ιδιαιτερότητα αυτή οφείλεται στα γεωμορφολογικά και τα κλιματολογικά χαρακτηριστικά της χώρας μας και τις γεωλογικές εξελίξεις στην ευρύτερη περιοχή μας και έχουν μια κρίσιμη σημασία για τη διατήρηση της Βιοποικιλότητας σε Ευρωπαϊκό και Μεσογειακό Επίπεδο.

Στη χώρα μας υπάρχουν περίπου 6.000 είδη χλωρίδας τα οποία ισοδυναμούν με έναν τεράστιο "πλούτο γενετικών πόρων". Το "πρωτογενές άγριο" γενετικό υλικό βρίσκεται τόσο σε καλλιεργημένα είδη όσο και σε αρωματικά και φαρμακευτικά φυτά. Από τα 6.000 είδη χλωρίδας η Ελληνική νομοθεσία προβλέπει την προστασία 800 περίπου ειδών.

Η Ελλάδα έχει μια μεγάλη και πλούσια πανίδα. Από αυτή την πανίδα η ελληνική Νομοθεσία προβλέπει την προστασία 200 σπανίων και απειλούμενων ειδών, (θηλαστικών, ερπετά, πουλιά και αμφίβια).

Για τούτο η Ελληνική Νομοθεσία προβλέπει ως προστατευόμενες περιοχές με προτεραιότητα :

- τους 10 ΕΘΝΙΚΟΥΣ ΔΡΥΜΟΥΣ
- τους 10 ΥΓΡΟΒΙΟΤΟΠΟΥΣ (+ συνθήκη RAMSAR)
- τα 51 ΜΝΗΜΕΙΑ ΤΗΣ ΦΥΣΗΣ
- τα 19 ΑΙΣΘΗΤΙΚΑ ΔΑΣΗ
- τα 2 ΘΑΛΑΣΣΙΑ ΠΑΡΚΑ

Όπως επίσης άλλες πολλές περιοχές Αναψυχής και περιοχές Απαγορευμένου και Ελεγχόμενου Κυνηγιού.

Λ2. Οι κατευθυντήριες αρχές, οι συγκεκριμένες προτάσεις και επιλογές του ΠΑ.ΣΟ.Κ. για την προστασία της φύσης περιλαμβάνουν :

- Τη διαμόρφωση βασικών αρχών, κριτηρίων αξιολογήσεων για την κατοχύρωση ενός "ΕΘΝΙΚΟΥ ΧΑΡΤΗ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΖΩΗΣ" με συγκεκριμένα δεδομένα και συγκεκριμένες δεσμεύσεις και βασικό σκοπό την προστασία της φύσης των φυσικών πόρων και της ποιότητας ζωής των ανθρώπων.
- Την επεξεργασία και την εφαρμογή Διαχειριστικών Σχεδίων προστασίας Εθνικών Δρυμών, Υγροβιοτόπων, Ακτών και Μνημείων της Φύσης.
- Την βελτίωση της υποδομής και των προϋποθέσεων για την προστασία των Δασών από πυρκαγιές καθώς και την προώθηση ολοκληρωμένων Σχεδίων Αναπτυξης και των ΔΑΣΩΝ και Αναδάσωσης των καμμένων εκτάσεων.
- Την προφύλαξη και την προστασία του εδάφους της χώρας μας από το φαινόμενο της Διάβρωσης και της Ερημοποίησης όπως και από της απώλειας των παραγωγικών και καλλιεργούμενων εκτάσεων.

- Η άμεση εφαρμογή του ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ
- Ο αυστηρός έλεγχος, περιορισμός ή και η κατά περίπτωση απαγόρευση του κυνηγιού και της Αλιείας κατά χρονικές περιόδους κατά περιοχές και κατά είδος.
- Την βελτίωση και αυστηρή εφαρμογή του Αλιευτικού και του Δασικού Κώδικα.
- Την δημιουργία κέντρων διάσωσης και προφύλαξης της Αγρίας Πανίδας.
- Την ανάπτυξη του Αγροτο-τουρισμού και του Οικο-τουρισμού, με προσανατολισμό τον σεβασμό και την προστασία των Οικοσυστημάτων και του περιβάλλοντος της καθώς και την ανάδειξη των φυσικών τόπων και της πολιτισμικής κληρονομιάς.

Λ3. Οι κατευθυντήριες αρχές οι συγκεκριμένες προτάσεις και επιλογές του ΠΑ.ΣΟ.Κ. για την προστασία των φυσικών πόρων περιλαμβάνουν :

- Τον καθορισμό των μορφών ενεργείας και την διατήρηση του ενεργειακού μας ισοζυγίου κάνοντας διάκριση στη χρήση και την προτεραιότητα των μορφών, όπως :
 1. ήπιες έναντι των εντατικών
 2. περιβαλλοντικά φιλικές με αιχμή το φυσικό αέριο έναντι των "περιβαλλοντοβόρων"
 3. εγχώριες έναντι των εισαγομένων
 4. ανανεώσιμες και εναλλακτικές έναντι των μη ανανεώσιμων
 5. εξοικονόμηση και όχι σπατάλη στη διαχείριση της ενέργειας
- Το ΝΕΡΟ είναι ένα **"φυσικό αγαθό"**, ένας **"ανανεώσιμος φυσικός πόρος"**. Απαιτεί σωστή διαχείριση γιατί αρχίζει, λόγω των κλιματολογικών συνθηκών αλλά και των παραγωγικών δραστηριοτήτων, να βρίσκεται σε ανεπάρκεια και πολλές φορές να σπανίζει με αποτέλεσμα γενικές εντάσεις ή τοπικές συρράξεις ή και **"ΠΟΛΕΜΟΥΣ"** για το ΝΕΡΟ.

Οι "ΥΔΑΤΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ" θεωρούνται απαραίτητη προϋπόθεση τόσο για την ανάπτυξη κάθε είδους δραστηριοτήτων όσο και για τη διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας στις διάφορες περιοχές.

Στις τελευταίες δεκαετίες στη χώρα μας η συνεχής επέκταση των αρδεύσεων στις αγρικές καλλιέργειες, η ραγδαία εξέλιξη των αστικών κέντρων, οι ανάγκες της Βιομηχανίας, ο ταχύς ρυθμός της τουριστικής ανάπτυξης θέτουν επιτακτικά το πρόβλημα της σωστής και ορθολογικής διαχείρισης των Υδατικών πόρων, της "ηθικής" των εκτροπών και των δανεισμών των υδατικών πόρων όπως και τις περιβαλλοντικές και οικολογικές και κοινωνικές συνέπειες αυτών, της ποσότητας αλλά και της ποιότητας των Υδατων τόσο για τις ΥΔΡΕΥΣΕΙΣ, όσο και για τις ΑΔΡΕΥΣΕΙΣ.

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. θεωρεί ζωτική ανάγκη για την Ελλάδα, για κάθε περιοχή και τα κρίσιμα οικοσυστήματά της και την ανάπτυξη της, για την εξομάλυνση Αδρεύσεων, Υδρευσεων, Πηγών Ενέργειας και χρήσεων από την Βιομηχανία, για τις διμερείς συμφωνίες ως προς την ροή (ποσότητα και ποιότητα) των διακρατικών ποταμών να εφαρμοστεί γρήγορα και με συνέπεια ο **"Νόμος 1739/87 για τη διαχείριση των Υδατικών πόρων"**.

- Την ανάπτυξη των οικολογικών καλλιεργειών στη Γεωργία. Τον καθορισμό κινήτρων και όρων για τον αναπροσανατολισμό των καλλιεργειών σύμφωνα με τις διεθνείς προδιαγραφές και τις κοινοτικές δεσμεύσεις με σκοπό τον σεβασμό και την ανανέωση των φυσικών πόρων, την διατήρηση της οικολογικής ισορροπίας την μείωση των ρυπάνσεων και την προστασία της Δημόσιας Υγείας.
- Την δημιουργία προϋποθέσεων για την **μείωση και ελαχιστοποίηση της ρύπανσης των θαλασσών μας**, της Θάλασσας μας της ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ, με προώθηση των **ΕΘΝΙΚΩΝ** και των αντίστοιχων **ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΣΧΕΔΙΩΝ**.

Μ. ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ

ΟΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ - ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΤΟΥ ΠΑ.ΣΟ.Κ. ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΜΕ:

- Την καθιέρωση της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης σε όλες τις βαθμίδες, αρχίζοντας από το Δημοτικό (Πρόγραμμα "Πράσινες Τάξεις") ή "Μπλέ Τάξεις". Σύνδεση της Εκπαίδευσης με μελέτες παρεμβάσεις και δραστηριότητες για το περιβάλλον είτε αυτόνομες είτε σε συνεργασία με άλλους κοινωνικούς φορείς.
- Την εφαρμογή προγραμμάτων περιβαλλοντικής παιδείας και ενημέρωσης μέσα από όλα τα ΜΜΕ, τοπικά δίκτυα πληροφοριών και ενημέρωσης.
- Την συστηματική εφαρμογή της δημόσιας ενημέρωσης στα πλαίσια του θεσμού της εκτίμησης των περιβαλλοντικών επιπτώσεων (Ν. 1650/86).

N. ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΔΙΕΘΝΩΝ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΩΝ

Η προστασία του περιβάλλοντος και η φροντίδα για την οικολογική ισορροπία ευρύτερων περιοχών είναι αναγκαίο να στηρίζεται σε αμοιβαίες υποχρεώσεις και δεσμεύσεις ανάμεσα στα έθνη και τις κοινωνίες, γιατί η ρύπανση και οι οικολογικές καταστροφές δεν έχουν σύνορα. Αυτό μαρτυρεί η πραγματικότητα του πλανήτη μας, της Ευρώπης και πιο συγκεκριμένα και πιο ορατά η διαταραχή των οικοσυστημάτων της Μεσογείου και τα διασυννοριακά και διηπειρωτικά περιβαλλοντικά προβλήματα στα Βαλκάνια.

- Είναι επιβεβλημένη η ενεργή συμμετοχή σ'όλες τις διεθνείς πρωτοβουλίες που έχουν σχέση με την προστασία περιβάλλοντος καθώς και η επικύρωση των σημαντικών διεθνών και Κοινοτικών Συμβάσεων.
- Η στήριξη της διεθνούς προσπάθειας για σταδιακή κατάργηση των πυρηνικών, χημικών και βιολογικών όπλων όπως και για την απαγόρευση της χρήσης ή και για τον αυστηρότατο έλεγχο της χρήσης της πυρηνικής ενέργειας πρέπει να θεωρείται αυτονόητη.
- Επίσης αποτελεί επιτακτική ανάγκη η ανάπτυξη διμερών σχέσεων με τις γειτονικές χώρες της ΜΕΣΟΓΕΙΟΥ και των ΒΑΛΚΑΝΙΩΝ για θέματα προστασίας του περιβάλλοντος και διατήρησης των οικολογικών ισορροπιών της περιοχής.

για συνέχιση
"Ευρωπαϊκή Ένωση"

Ξ. SOS ΚΙΝΗΜΑΤΑ - ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑΤΑ

Τα Κινήματα αυτά είναι διαταξικά ως προς την κοινωνική τους σύνθεση, είναι ζωντανά Κινήματα κοινωνικής κριτικής και παρεμβασής. Αυτά τα Κινήματα έχουν μια ξεχωριστή διαδρομή και μια δυναμική παρουσία σε όλες τις χώρες, έχουν μεγάλη κοινωνική απήχηση, και πολιτική έκφραση στην Ευρώπη. Έχουν επίσης μια αξιοσημείωτη παρουσία στην Ελλάδα.

Το ΠΑ.ΣΟ.Κ. έχει υποχρέωση να σεβαστεί την ιδιαιτερότητα και την αυτονομία τους και να αναπτύξει ένα γόνιμο διάλογο και μια σταθερή συνεργασία με αυτά με σκοπό τα οικολογικά κινήματα αφύπνισης, δράσης και ελπίδας να αναδειχτούν **σε SOS Κινήματα για το παρόν και το μέλλον μας.**

Θεωρούμε επιτακτική ανάγκη, σε ωρισμένες περιπτώσεις να καθιερωθούν και να προωθηθούν τα ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑΤΑ είτε Γενικά είτε Τοπικά, για την άμεση έκφραση της λαϊκής ετοιμυγορίας σε κρίσιμα ζητήματα. Ενδεικτικά αναφέρω για τα προβλήματα της Αττικής όπου οι πολίτες μπορούν να αποφασίσουν με τα ΝΑΙ και τα ΟΧΙ τους για συγκεκριμένες παρεμβάσεις και ΛΥΣΕΙΣ για συγκρότηση ενός Αυτόνομου και Ανεξάρτητου Κοινωνικού Συλλογικού Οργάνου, που θα οργανώνει και ορθώνει τον οικολογικό και περιβαλλοντικό Λόγο της Κοινωνίας απέναντι στο Μονόλογο του Κράτους και για την θιοθέτηση ενός ΠΟΡΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ, που θα κατανέμεται αυτοτελώς για συγκεκριμένα έργα χωρίς να διαχέεται και να χάνεται μέσα στη "Μαύρη Τρύπα" του Κρατικού Προϋπολογισμού.